

**Handläggare**  
Andreas Nordström  
Telefon: 08-50829214**Till**  
Kommunstyrelsen

## **Promemorian - Skattelättnad för förmån av resor med kollektivtrafik**

Remiss från Finansdepartementet

### **Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

### **Sammanfattning**

Finansdepartementet föreslår att det införs en skattelättnad för förmån av periodbiljett för resa med kollektivtrafik. Skattelättnaden föreslås även omfatta ersättning för sådan periodbiljett. Innebörden av förslaget är att till den del värdet av förmånen eller ersättningen uppgår till högst 13 000 kronor per beskattningsår ska endast 50 procent av förmånsvärdet eller ersättningen tas upp till beskattning.

Syftet med förslaget är att underlätta för arbetspendling med kollektivtrafik, genom att sänka kostnaderna för arbetsresor för individer som reser med kollektivtrafik. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 på förmåner av periodbiljett för resa med kollektivtrafik och förmåner av resa med färdtjänst.

Kommunsektorns skatteintäkter beräknas minska med ungefär 1 miljard kronor per år till följd av åtgärden.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till insatser som leder till ett ökat resande med kollektivtrafiken. Bedömningen är dock att detta förslag inte kommer få den effekt för den anställda som beskrivs i promemorian. Skälet är att ett bruttolöneavdrag medför många negativa effekter för den anställda, exempelvis negativ påverkan på SGI och PGI, och därtill till en omfattande ökning av administrationen för arbetsgivaren, vilket underskattas i promemorian.

Stadsledningskontoret bedömer att andra förslag både är bättre för den anställda och för arbetsgivaren. Exempelvis ett utökat stöd till regionerna som tillhandahåller kollektivtrafiken alternativt att utöka

avdragsrätten för arbetsresor med kollektivtrafik inom ramen för befintligt reseavdrag, genom att sänka eller slopa den beloppsgräns som idag finns.

### **Bakgrund**

Finansdepartementet har remitterat promemorian ”*Skattelättnad för förmån av resor med kollektivtrafik*” bland annat till Stockholms stad för besvarande.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets utvecklings- och hr-avdelning.

### **Ärendet**

I syfte att underlätta för arbetspendling med kollektivtrafik föreslås i promemorian att det införs en skattelättnad för förmån av periodbiljett för resa med kollektivtrafik. Skattelättnaden föreslås även omfatta ersättning för sådan periodbiljett. Den del av förmånen eller ersättningen som uppgår till högst 13 000 kronor per beskattningsår, så ska endast 50 procent av förmånsvärdet eller ersättningen tas upp till beskattning. En förutsättning är att periodbiljetten avser minst 30 dagar. I promemorian föreslås även att det införs en motsvarande skattelättnad för förmån av resa med färdtjänst respektive ersättning för sådan resa.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Under perioden 1 juli 2026 – 31 december 2026 ska skattelättnaden gälla för förmåner eller ersättningar upp till högst 6 500 kronor.

För att undvika att förslaget ger upphov till en dubbel skattelättnad bör en anställd som av sin arbetsgivare får en förmån av periodbiljett eller färdtjänstresa som ska tas upp med 50 procent inte samtidigt ha rätt att göra avdrag för de utgifter som den skattefria delen av förmånen avser inom ramen för t.ex. reseavdraget. Den skattepliktiga delen av förmånen eller ersättningen bör dock även fortsatt kunna ligga till grund för avdrag i likhet med nuvarande tillämpning.

Arbetsgivare kommer inte att vara skyldiga att erbjuda förmånen, men de arbetsgivare som erbjuder förmånen ska enligt förslaget göra det till hela den stadigvarande personalen. Promemorian bedömer att 25 procent av de som erbjuds förmånen kommer att nyttja den, vilket nationellt motsvarar cirka 870 000 personer. Med skattelättnaden lönar det sig i genomsnitt att växla från enkelbiljetter till periodbiljett vid 8 eller 9 resdagar per månad, beroende på individens marginalsatt.

Den föreslagna skattelättnaden beräknas minska skatteintäkterna med cirka 2 miljarder kronor per helår. Ungefär hälften av de uteblivna skatteintäkterna avser kommunala skatteintäkter.

Förslaget utgår från en kostnadsneutralitet för arbetsgivaren, samt leder till en skatteeffekt, vilket förklaras i nedan:

*I beräkningen antas arbetsgivarnas lönekostnader vara oförändrade av åtgärden. Detta kan ses som ett antagande om oförändrat beteende hos arbetsgivarna. Det innebär i detta fall att arbetsgivarna antas tillhandahålla löneförmånen kostnadsneutralt genom bruttolöneavdrag. För att en förmån på 100 kronor ska tillhandahållas kostnadsneutralt behövs, under vissa förenklade antaganden, ett bruttolöneavdrag på  $100 / 1,3142 = 76$  kronor, där nämnaren utgörs av 1 plus arbetsgivaravgifter (31,42%). Varje krona i skattefri förmån antas alltså leda till 76 öre i minskad skattebas. Skattebasen som minskar avser både skatt på den anställdes förvärvsinkomst (genomsnittlig marginalsattesats 37,69 procent) och arbetsgivaravgifter (31,42 procent). Skatteeffekten antas således vara  $37,69 + 31,42 = 69,11$  procent av skattebasen. Eftersom minskningen av skattebasen utgörs av ca 76 procent av de totala förmånsvärdena, blir skatteeffekten som andel av de skattefria förmånsvärdena 52,59 procent. Givet att de skattebefriade förmånsvärdena uppgår till ca 4,3 miljarder kronor, blir summan av de uteblivna skatteintäkterna därmed ungefär hälften av detta. I beräkningen tas också hänsyn till att individers underlag för reseavdrag minskar. Detta har en motverkande effekt på i storleksordningen 120 miljoner kronor.*

### **Stadsledningskontorets synpunkter och förslag**

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till Finansdepartementets mål om ett ökat resande med kollektivtrafiken.

Stadsledningskontoret är dock kritiska till val av modell, då ett bruttolöneavdrag innebär en rad olika ekonomiska konsekvenser både för den anställda och arbetsgivaren. Den samlade bedömningen är att förslaget enbart medför en relativt liten ekonomisk effekt för den anställda, och i värsta fall kan till och med effekten vara negativ.

Under kapitel 9.2 redovisas effekterna för den anställda. I en tabell påvisas att besparingen är 24 – 32 procent, beroende på den anställdes marginalsatt. Det handlar om en effekt på mellan 1 200 – 4 100 kronor per år. Det som dock saknas i tabellen är övriga effekter som ett bruttolöneavdrag leder till, så som exempelvis påverkan på SGI och PGI. Detta framgår enbart i löptext och finns inte beräknat eller sammanställt i någon tabell. Ett bruttolöneavdrag medför upp till 850 kr i minskat intjänande av pensionsrätter till den allmänna pensionen. Därtill påverkas inbetalningarna till tjänstepensionen negativt. Hur mycket exempelvis sjuk- och föräldrapenning, a-kassa och andra ersättningar påverkas negativt är

svårt att generellt sätta siffror på, då det bör beräknas på individuell nivå. Summerat bedöms effekterna av bruttolöneavdraget vara små och det är av vikt att detta kommuniceras på ett korrekt sätt om förslaget ska införas.

Även om det troligen är mindre aktuellt för anställda inom Stockholms stad är det viktigt att påpeka en ytterligare negativ effekt av förslaget, som framgår under kapitel 9.2:

*”För den som har utgifter för arbetsresor som överstiger beloppsgränsen för avdraget för arbetsresor kan således underlaget för detta avdrag minska med upp till 6 500 kronor per år. Skatteeffekten av detta är, vid en marginalsatt på 32 procent, upp till 2 080 kronor per år. Vid en marginalsatt på 52 procent, upp till 3 380 kronor per år. Det betyder att den föreslagna skattelättnaden ger relativt liten ekonomisk vinning för de individer som gör avdrag för arbetsresor med kollektivtrafik och har kostnader som överstiger reseavdragets gränobelopp med 6 500 kronor eller mer.”*

Under kapitel 9.3 redovisas effekterna för arbetsgivarna. Promemorian framhäver på flera ställen att förslaget är kostnadsneutralt för arbetsgivaren (kommunen). Det framgår vidare *”Att erbjuda förmånen till de anställda kommer att innebära en viss ökad administrativ börda för företag och andra arbetsgivare. Detta gäller särskilt om arbetsgivaren själv väljer att anskaffa periodbiljetterna åt sina anställda. I sådana fall ska periodbiljetterna först anskaffas och distribueras till de anställda. Om arbetsgivaren finansierar förmånen med bruttolöneavdrag, ska sedan ett sådant avdrag beräknas och göras. Periodbiljetten ska redovisas som skattepliktig förmån motsvarande hälften av sitt värde. Om arbetsgivaren väljer att ersätta den anställdes kostnader för periodbiljetter, behöver arbetsgivaren samla in underlag från de anställda som styrker de anställdas kostnader. Därefter görs bruttolöneavdrag för att finansiera den förmånen.”*

Stadsledningskontoret vill påtala att *”viss ökad administrativ börda”* inte är korrekt. Det är en omfattande administrativ börda som åläggs kommunen. Den är svårt att kostnadsberäkna, då det är okänt hur många anställda som väljer att anta erbjudandet. Troligen handlar det inte enbart om SL-biljetter, utan även periodbiljetter från andra län, vilket än mer utmanar i hanteringen. En försiktig bedömning är att cirka 10 - 15 handläggare behöver nyanställas för hantering av biljetter och förmånsvärden samt en ökad administrativ hantering vid exempelvis sjukdomar, anställningar som upphör och risk för ökade löneskulder. Detta är löpande årliga kostnader och därtill tillkommer en initial kostnad för att etablera rutiner, utveckling av it-systemstöd och kommunikationsinsatser.

Stadsledningskontoret summerar förslaget som varken attraktivt för de anställda eller arbetsgivaren. Stadsledningskontoret föredrar andra åtgärder för ett ökat resande med kollektivtrafiken. Exempelvis ett utökat stöd till regionerna som tillhandahåller

kollektivtrafiken, som därmed kan sänka biljettpriset, alternativt att utöka avdragsrätten för arbetsresor med kollektivtrafik inom ramen för befintligt reseavdrag, genom att sänka eller slopa den beloppsgräns som idag finns.

Fredrik Jurdell  
Stadsdirektör

Alexandra Wynn  
Utvecklings- och hr-direktör